

Gazet'a esc de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu s6u 3 galbini mon. sun6t6ria.

Anulu XXXII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 74.

Brasiovu 6 Octobre 24 Septembre

189.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Brasiovu 4 Octobre.

Diu'a numelui Maiestategi Sale imperatului si regelui apostolicu Franciscu Iosifu I. se serb6a aici prin cultu divin in beseric'a rom. cat., unde acursera auctoritatile militari si civili, sc6la si poporu luandu parte la ac6sta serbare aniversaria. Afara se afl6a in parada una diumetate divisiune ostasime cu music'a regimentului de infanteria ducele Ludovicu in frunte. Din cetatiua volvaiea flammur'a imperat6sca arborata inca in diorii dilei.

Ac6sta serbare la inceputulu lunei Octobre, lun'a, in a carei di 26 Parintele de pop6ra sanctiunase cu sacrat'a sa dr6pta egal'a indreptatire politica nationale a natiunei romane din Transilvania, este pentru natiunea romana una di de reminiscentie fericite, si una di de sperantia, ca dreptatea Parintelui de pop6ra va face, c6 justele ei dorintie, pentru care milit6za, se-si afle dr6pt'a sa implinire.

Brasiovu 23 Septembre.

Fapt'a buna -si are meritulu seu, si binefactorii traiescu si dincolo de momentu in animele si gurile celoru vii, cari se bucura de binefacerile lor. Si care binefaceri potu fi mai mari si mai glori6se, decat u acele ce se refera la inaintarea unui poporu s6u a unei natiuni, care de abia a scapatu de jugulu sclaviei, in care a gemutu atatia seculi, care lauda si care multamita se p6te cumpara cu acea, ce se rostesc de catra mladitiile cele tinere ale acelei natiuni? O atare di de recunoscintia celebrara eri romanii din Brasiovu — diu'a in care s'a pusu fundamentulu la palatulu celu maretiu alu muselor. C6 totud6un'a asia si eri a asistatu junimea studi6sa dimpreuna cu corpulu profesorulu si cu efori'a la parastasulu facutu in beseric'a cu hrumul St. Nicolau in memori'a binefactoriloru gimnasiului nostru romanu. De aici au pornitu toti cu micu cu mare spre palatulu muselor. Aici dupa santirea apei tiend6 domnulu conectoru Dr. I. Mesiota o cuventare, in care a espusu intr'unu modu binemeritu totu planulu de invetiamentu la acestu institutu. Institutulu nostru are pe langa sc6lele normale si cele trei ramuri, in care se imparte invetiamentulu mediu, adica gimnasiu completu de 8 clase, sc6la reale si comerciale; cele d6ue din urma, adica cea reale si comerciale s'au inceputu numai cu anulu acesta. In modulu acesta, amu deschisu drumulu si spre campulu celu atatu de pucinu lucratu si cercetatu de catra romani, adica spre campulu sciintieloru reale. Amu disu campulu pucinu cercetatu, 6re nu e adeveratu? Avemu noi fabricanti, architecti, ingineri multi romani? Avemu noi comercianti multi cu cunoscintie mai intinse? D6ca vremu se ne numeramu si noi intre pop6rele europene civilisate, nu e destulu, c6 se avemu numai preoti, profesori, jurisprudenti si medici, ci e neaparatu de lipsa se avemu si 6meni adapati in sciintiele reale si comercianti, ale caroru cunoscintie se nu se termur6sca numai in dare-averi restrinse, ci comercianti trecuti prin teori'a germana, francesca s6u englesa de specialitatea ac6sta. Pentru prosperarea unei natiuni nu e destulu a av6 barbati inestratu cu sciintiele umanistice, ci ne trebuie a

initia poporulu catu de bine si alu redic6 si cu cele reali, ca-ci cele d'antae dest6pta o natiune, cele din urma inse o redica la stare mai buna materiale si o aduce la nivel'a care o doresce. —

Exprimendune si noi recunoscintia cuvenita fundatoriloru acestui institutu tragemu atentiunea on. publicu asupra acestoru 2 ramuri de invetiamentu mediu, adica asupra sc6leloru reale si comerciale, care reclama una cercetare catu de pe intre-cute, d6ca nu voimu se remanemu, unde suntemu. Mare binefacere e punerea in vi6tia a sc6lei reale si comerciale, ca-c6 cu ac6sta acuisitiune amu pasitu cu unu pasu inainte spre a pot6 spera, ca ne vomu pot6 aventa la intemeierea unei societati de midiulocu, in a carei mane se afla averea si experienti'a, ma si dreptulu politicu cu preferintia. — Fia fericiti, precum suntu binemeritati de natiune si posteritatea ei, marinosii binefactori! —

Inca una necesitate strigat6ria si, D6mne! catu de multu umilit6ria, ne prov6ca cu tonu stentoricu, c6 se acurgemu cu totii spre a o implini cu poteri unite: Academi'a de drepturi, ca-ce fara ac6sta junimea n6stre, care e se cr6sca cu consciinti'a de demnitatea sa nationale, c6 aparat6ria, cresce trasa si impinsa pe la usile antagoniloru nostri politici. Apoi ded6 din vorba: cersitoriu pe aparat6riu, si insufa spiritu de luptaciune pentru inaintarea binelui natiunei, d6ca las6 se'ti cr6sca numai cavaleri d6 dupa usi si si acolo lichaiti si descurgati. Ajutati si ne va ajuta si Ddiu! —

Intemplantile monastirii calugariloru din Blasiu.

Petru Maioru descrie aceste intemplantile in partea 2 capu 6 § 3 relative f6rte pre scurtu; cu t6te acestea acea descriere este plina de invetiatura; 6ra pre catu n'ar fi, betranii cei dela 60 ani insusu ar' mai fi in stare de a o complini. D6ca privesce cineva la acea monastire, la resturile din cele d6ua biblioteci fundate de ei, d6ca ascultamu d. e. pe d. canonicu Cipariu, carele in cursulu vietiei sale precum in alte ramuri ale vietiei n6stre nationale si relegi6se a culesu cele mai interesante date, apoi in adeveru te prinde mirare, cum acei pucini 6meni incepundu numai dela 1740 pana catra 1770 intre atatea lupte de t6ta plas'a fusera in stare de a inmulti si averea mai inalta a spiritului si cea materiala. Ce e mai multu, ca dupa spus'a celoru mai betrani din cati se mai afla in vi6tia, inca si pe la inceputulu acestui seculu (1800) in acea monastire predomniea nu numai o simpla curatania, ci si unu feliu de gustu; corid6rele (ambitus) era pline de cadre (ic6ne), intre care unele era capete de opera. Tipografi'a seminariului lucra barbatesce, 6ra de biblioteci inca mai era cine se se folos6sca. Ce diferentia intre acea stare si intre starea decadiuta, intru care amu aflat'o d. e. eu si contimpuranti mei pe la 1824 candu m'a dusu tata-meu mai anteu la Blasiu in etate de 12 ani! Ne cum se'ti mai v6dia ochii galeria de cadre, dara anume in parteru prin usie si ferestrii suiera ventulu si noi t6ta 6rn'a eramu fara picu de focu prin clase.

Ci eu prea amu caditu in anachronismu, m'amu prea apropiatu de timpurile n6stre. Se vedemu mai antaiu cele ce las6 scrise fericitulu Maioru despre acea monastire, la care apoi se adauga mai multe aceia cari sciui mai multe decat u noi. „Calugarii monastirii Blasiului nu de midiulocu price au avutu cu urmatoriulu lui Inocentiu Clain. Vladic'a Petru Pavelu Aronu despre o parte, pentruca le vatam6 cadintiele cele din laintru ale monastirii lor, despre alt'a, ca in veniturile cele ce dupa

fundati'a imperat6sca li se cadea, ii smintea. La atat'a pre urma ajunse lucrulu, catu doi ieromonachi din monastirea aceea, Silvestru Caliani si Grigorie Maioru tocma in Beciu la scaunulu imperat6scu s'au dusu pentru apararea cadintieloru monastirii asupra vladicului Petru Pavelu Aronu. De unde ce au dobenditu, se va ved6 din rescripturile imperat6sca, care aici din archivulu monastirii Blasiului sc6se, precum le-amu 6flatu, le descriu*). Precum in orice price cu anevoie se p6te tiene cumpatulu, asia si ac6 au aflatu imperati'a, ca calugarii au gresitu, ca-ce s'au dusu la Beciu, si nu au tramisu cu alta midiulocire plans6rea sa s. c. c. Si pe vladic'a Petru Pavelu Aronu inca l'au aflatu vinovatu si s'au cerutu s6ma cu ameruntulu dela densulu pentru veniturile monastirii. Si altele dupa aceea f6rte cu grigia fura dela imperatia renduite in tr6b'a venituriloru monastirii spre folosulu calugariloru si spre impededarea vrajbei intre monastire si intre curtea vladicului, ce se urdi6 pentru venituri. Intre acelea si aceea resfirase imperati'a, ca de va da vladic'a din locurile domnesci, cum se dicu alodiale, s6u din vii de acestu feliu coloniloru, adica prostiloru, c6 pe s6m'a lor se le agonis6sca, si ei se ia rodurile dintru densele, unele locuri c6 acelea se nu fia scutite de dieciuel'a; ci macarca din firea lor suntu domnesci s6u alodiale, totusi candu le voru agonisi prostii pe s6m'a lor daruite de vladic'a, calugarii neaparatu se ia dieciuel'a din rodulu locuriloru, s6u a viiloru acelora. Bine, disei, le intocmise t6te milostiv'a imperatia; totusi nu put6 impedece, se nu se staru6sca celu cumplitu focu intre vladic'a Grigorie Maioru si intru calugarii monastirii Blasiului, care apoi si pe vladic'a Grigorie Maioru ilu manc6, si pe calugarii ii f6ce nemic'a. Totu reulu, spunu, ca de acolo au luat u inceputu, ca dandu disulu vladica Grigorie Maioru nisce pamentu de celu domnescu, s6u alodialu, unoru prosti, c6 se'lu agonis6sca pe s6m'a lor, calugarii dupa datin'a tieri si dupa resfirarea imperat6sca cea mai susu scris6 vrura se ia dieciuel'a dela prosti din rodurile loculu aceluia. Vladicului ii sar6 in nasu: Cum se ia, dise, calugarii dieciuel'a din locurile mele cele vladicesci? s. c. l. Calugarii nu -si lasara dreptatea. Vladic'a Grigorie Maioru acum betranu, atatu de altii asupra calugariloru, isi uit6 catu au trapadatu insusi cu sociulu seu Silvestru in dilele vladicului Petru Pavelu Aronu spre apararea cadintieloru monastirii Blasiului. Calugarii dederu plans6re la judecatoriile cele din afara, spre care avea dreptu intr'o tr6ba c6 ac6sta. Se fi respunsu vladic'a numai la plans6rea ac6sta a calugariloru si calugarii se nu fi pasitu asupra vladicului la altele, care lu se tienea de plans6rea cea d'antaiu, s6u de veniturile monastirii, lucru era de suferitu si calugarii ar' fi castigatu caus'a. Ci amend6ua partile au fostu fara cumpetu; ca si vladic'a au paritu pe calugarii de t6te cate sci6, si alte nasarimbe inca facu calugariloru. Calugarii cate sci6 si mici si mari despre vladic'a le desvelira, si cu atata mai vertosu, se impulp6, ca neprietinii vladicului se arat6 a partini calugariloru; cari (neprietini) intru adeveru se bucur6, si pe o parte si pe alt'a se o v6dia stricata. Ce judecata pe urma au venitu dela imperatulu Iosifu (1781) prin episcopulu celu latinescu Ignatie Batth6n tramisa in tr6b'a ac6st'a, vei ved6 din cele ce ac6 le scriu din archivulu monastirii Blasiului sc6se. Dupa aceea Thadaeus baronu Reischach cancelariulu din

*) Acelea suntu: Decretulu cancelariei trans., Vien'a 7 Dec. 1758 subscrisu de cancelariulu Gavv. c. Bethlen si Ad. Somlyai. Rescriptulu imperat6sei din aceasi di si acelasu anu catra P. P. Aronu. Rescript. imp. din 3 Maiu 1759. Rescript. imp. din 9 Maiu 1763 si decret. gub. din 20 Iuniu 1763. Din cuprinsulu acestoru acte se culege cea mai trista invetiatura, cumca adica romanii ardeleni detersa pe atunci ocaziune de a fi supusi la a epitropia formal'a, c6 nisce minoreni. —

Beciu scriindu cartea prietinesca vladicului Grigorie Maioru, in taina l'au sfatuitu, ca se se lasa de vladicia de buna voi'a lui. Care cartea priminduo disulu vladica, nu vrù nici la sfetniciei sei cei mai aprópe, cari asupra calugariloru parte l'au ajutat, parte l'au atietratu, si la cea mai de pre urma strimtoare l'au adusu, se o descopere; ci singuru tragundu séma lucruriloru sale, precum era omu patitu, cu betranetiele slabitu, si de cele de multe feluri de lupte, care din tineretiele lui nu i se mai curmara, ostenitu, se margini intru ascunsulu animei sale, cá se se lasa de vladicia; si asia nespunendu nimenui nimica, tramise la Beciu scrisóre, cu carea isi arata cugetulu seu acela. Priminduse la curtea imperatésca lasarea de vladicia a lui Grigorie Maioru, de acolo si fù rouditu, cá se i amble pre totu anulu cate 1800 de florinti nemtiesci pana la mórte. Si asia dede imperatulu voie clerului unitu din Ardélú se-si aléga altu vladica. Fiindu adunatu saboru mare in Blasiu pentru tréb'a acést'a, acolo disulu vladica aratandu -si voi'a si inaintea clerului, ca s'au lasatu de vladicia, si luandu-si diu'a buna dela cleru, cu acestea incepù cuventulu: „Din tineretiele mele multe patimi se luptara cu mine.“

Éra pentru venirile monastirei s'au poruncitu dela imperatulu, cá spre curmarea priceloru intre vladicia si intre calugari, care totudéun'a din rescripturile acelea se nascea, tóte se se dè vladicului pe 15 ani, si vladicia pe totu anulu se plátésca pentru densele arenda patru mii de florinti nemtiesci, cari se aiba a se impartí intre calugari si intre clericii seminariului din Blasiu.

Cele cate mai adauge P. Maioru in § 3 despre episcopulu Ioane Bobu si despre avutiile lui nu corespondu la scopulu nostru, pe care lu avem inainte-ne la reproducerea acelu § din istoria besericésca. La scopulu nostru se cere cá se mai scimú inca atata, ca episcopulu Bobu 48 ani pre catu a episcopitu nu a lasatu mosiile monastiresci din man'a sa, éra de alta parte a broditu lucrulu asia, cá numerulu calugariloru se scada fórte, in catu pre candu invetiámu si eu la Blasiu, din vechi mai remasese inca numai egumenulu Benedictu si alti doi, Teodoru, Beniaminu, carele in 1834 a trecutu la Rámniculu Valcii, si Vasilie. In loculu calugariloru Bobu a pusu profesori dintre preotii de miru, inse de cei holtei. Unii si altii era platiți pana la Lemeni fórte reu, avea inse locuintia libera, éra mancarea in seminariu bucate bunisióre prandiu si cina o platea numai cu cate 1 galbinu pe luna. Intr'aceea Bobu a lasatu capitaluri relative mari in proprietatea clerului, precum nu a mai lasatu altu episcopu séu metropolitu mai nainte de elu. Din acelea fonduri apoi s'au mai deresu platile si s'au facutu ajutóre nóua protopopiloru si unoru preoti.

Episcopulu Lemeni inca a tienutu averile monastirei in arenda, cu invoirea inse a sinodului adunatu in 1832 la Blasiu pentru instalatiunea densului. Cá ce mesuri va lua sinodulu diecesanu in privintia monastirei din Blasiu, a veniriloru ei, a numerului ieromonachiloru, a scóloloru dela acea monastire, se va vedé la timpulu seu. Intr'aceea dupa unele informatiuni ce mi s'a intemplatu (1864) a primi si eu, sémána fórte, cumca clerulu nici odata nu va vota pentru desfiintierea acelei monastiri cá atare, inse nici va suferi in veci, cá in aceeasi se se reincuibe spiritulu ultramontanu, care fusese acolo dela Clain pana la Maioru si care indemná la nesupunere catra arhierleu firesecu alu ei. — G. B.

Monumentulu lui Ioane Buteanu.

Domnulu Dionisiu Pascutiú, carui avemu a multiami resuscitarea memoriei martirismului suferitu pentru natiune, a fericitului I. Buteanu prin redicarea unui monumentu, dà singuru reportu despre decursulu acestei serbatori nationale, premitendu in „Féder.“ si computulu speseloru, care suira la 106 fl. 70 cr., dupa care continua asia:

In diu'a redicarei modestului monumentu in memori'a fericitului Ioane Buteanu, adica in 10 Septembrie st. n., demanétia, pre candu amu ajunsu la Gura-Hontiu, aflá-i in ospetari'a locale una multime de intielegintia romana din Transilvani'a, Zarándu etc. Inrandu, a fostu surprindietoriu pentru mine; ca in locu de salutari fratiesci, fui bineventatu cu recriminari si mustri, aruncandumise, ca pétr'a monumentale nu este démna de marirea natiunei, de alta parte ca inscriptiunea este rea de totulu intru impartirea silabeloru, ce éra intru adeveru asia. Tóte aceste le scieamu eu prea bine, inse totu insulu potea sci si aceea, ca cu

sum'a indicata mai susu nu se potea redicá piramida de bronzu, dar' nici de marmure, despre care s'ar poté dice, ca este démna de natiunea romana; scieámu mai de parte, ca la cioplirea petrei nóstre nu potui se despunu de maestru academicu, ba nici de unu naturalistu de domne-ajuta; érá dar' lucrú firesecu, se me multiumescu cu acelu sermanu idiotu, uniculu care -mi érá sub despusetiune, necunoscundu limb'a romanésca; ce se tiene de cioplitu, elu si a deplinitu lucrulu ominesce, mai vertosu déca vomu luá in consideratiune crudimea petrei; incatu pentru scrisóre si despartirea silabeloru, n'a potutu fi vin'a mea, ca-ce eu i o amu datu in scrisu, i amu esplicatu si desemnatu cu trasure, unde potu fi despartite silabele. Dar' ce se te faci! nepotendu fi eu, necurmatu cu densulu, amu rogatu pre unu romanu, cá se grigésca la scobirea inscriptiunei; dar' romanulu meu, cu tóte ca a fostu in continuu de facia, n'a datu pré multa socotintia chiamarei sale; prin urmare bietulu idiotu lasatu pre poterile sale, a facutu cum a potutu, si candu m'amu dusu la faci'a locului, a fostu gatatu lucrulu; amu observatu de locu relele, si i amu spusu, ca de cumva comisiunea colaudatória nu va primí de buna lucrulu, va fi silitu a cioplí de nou pétr'a; asia s'a si intemplat, si bietulu idiotu, éra a lucratu una septemana gataudu scobirea in 18 l. c. candu s'a si redicatu; banii i a primitu numai dupa nóua colaudare in 20 Sept. Pentru tóte aceste, inainte de a me fi ascultat confratii mei, m'au mustratu, care cum a potutu si voit, adica precum si-au fostu staveritu programulu in absentia mea. Unii -mi imputau, ca liter'a este prea scumpa cu 10 cruceri, ca ortografi'a nu este buna etc. — Mi vine cam sidu la socotéla, ca — dupa ce eu tóte le-amu fostu facutu cunoscute in publicitate, in diuariulu „Féderatiunea“, comunicandu de timpuriu chiaru si epitafiulu, cá déca ci ne va ar' avé observatiuni, se le faca, — nimene n'au graitu, ci toti -si le au rezervatu pre diu'a serbatoarei (post festa cantare. Red. „Féd.“) cá in acele momente de pietate se me mortifice, candu eu de acasa -mi faceamu intipuiuri cu totu dreptulu, ca ne vomu imbracisá fratiesce de asupra mormentului fratelui nostru, cadiutu victima perfidiei dusmaniloru.

Trecundu si preste foculu acest'a, me intrebara, ca-ce scopu amu avutu cu monumentulu acést'a? Respunsulu simplu din partea mea a fostu, ca amu voit a insemná loculu fatalu, unde suntu osamentele fericitului Ioane Buteanu, care inainte cu 20 de ani devení victim'a iubirei catra patri'a si natiunea sa, si dreptu recompensatiune fù uitatu de toti si chiaru de natiunea sa in timpulu de 20 de ani.

Adeverulu respunsului meu, ca-ce n'amu pretiuitu lucrulu mai presusu decatú merita, linistí in catuva spiretele.

Cerendu scusele on. publicu pentru aceste comunicate cam neplacute, vinu la descrierea serbatoarei proprie. Dupa ce sosira inca multi barbati din comitatulu Aradului si vecini; si dupa ce preutimea de ambe confesiunile se intruní fratiesce, dlu protopreutu S. Balintu facu motiunea aplaudata de toti, cá funebrele se se celebreze in faci'a locului, pontificandu celu mai betranu dintre preoti fara osebire de confesiune séu rang; priminduse propunerea acést'a, sórtea cadiu pre d. Simeonu Balintu cá mai betranu.

Deci esindu la faci'a locului parintele Balintu si alti 10 preuti din ambe confesiunile se imbracara in ornamentele sale besericesci, si 50 tunete de trescúri dederu semnu, ca solemnitatea s'ainceputu, 25 tunete sunara la stropirea oseloru, 25 la cetirea epistolei, 50 la evangeliu, 50 la sarutarea cea de pre urma si la astrucare, totu atatea la finitu.

Fininduse ceremoni'a astrucarei, se incepura cuventarile; mai nainte si a redicatu vocea parintele pontificante, descriendu pre scurtu biografi'a fericitului seu colegu, si nu potù se-si retiena lacrimelme; apoi vorbí d. advocatu Emericu B. Stanescu, aratandu virtutile lui Ioane Buteanu atatu in privintia patriei si a natiunei romane, catu si a umanitatii. D. Ionitia Badescu cetí una poesia ocazionale; si in urma d. Nicolau Butariu preutu in Bodesci desfasiurá principiile, pentru cari s'auluptatu romanii din Transilvani'a etc. Se intielege de sine, ca dupa tóte cuventarile resunau muntii de cele 25 séu 50 de tunete. In urma s'au cantatu „Imnulu nationalu“ apoi alte cantece nationale, si cu acestea serbatoarea se inchia cu 80 tunete de trescúri la 1 óra dupa amédia di. Tóte aceste au decursu in ordinea cea mai laudabile.

Érá frumosu si petrundietoriu a vedé multimea poporului romanu la serbarea acést'a, cu cata pietate ascultá cuvintele vorbitoriloru, cum doriea a sci, cine a fostu acél'a, a carui ingropare, se fece

acum-ápa 20 de ani; cine a fostu acél'a, a carui trupu inainte cu 20 de ani spendiurá, de sale'a degia desparuta? Si candu audiea din gurele oratoriloru, ca cine a fostu si pentru ce a suferitu martiriu, li se impleá ochii de lacrimi, plangeau mai vertosu cei ce au fostu martori oculati la supliciu.

Timpulu a fostu favoritoriu de minune; sorele stralucea in intréga pomp'a sa; pre orisonu nici unu petecu de nuoru; necum venturile dar' nici chiaru zefirii n'au miscatu frundiile arburiloru, in catu cuventarile se audieau in departare mare. Cu unu cuventu, déca nu intreveniea neplacutul episcodu mentiunatu la inceputu, mai frumósá serbatorie n'amu fi avutu nici candu amu fi redicatu unu mausoleu.

Toti tieranii, cati au fostu de facia, -si voru aduce aminte lungu timpulu de serbarea acést'a, ba memori'a ei va trece din fii si fii, si stranepotii lorú voru sci din traditiune, ca cine este inmormmentatu acolo sub pétr'a aceea, cum a moritu si pentru ce?

Din partea mea sum multiumitu cu ce amu facutu, sciindu, ca pre langa indiferentismulu nostru, mai multu nu s'au potutu. Viu exemplu este in privintia acést'a, ca pentru monumentulu lui Simeonu Barnutiú, in timpulu de 5 ani nu s'au potutu aduná mai multu de 171 fl. v. a.; apoi care romanu nu scie, cine a fostu Barnutiú?

Amu se mentionezu, cu placere, ca Avramu Iancu si Severu Axente inainte cu 20 de ani factori principali ai causei nóstre, inca au fostu de facia la celebrarea memoriei lui Buteanu.

Voiu inchia cu unu altu obiectu isvoritu din serbatoarea nóstra funebrele. Pentru cei ce sciu, ca tóte lucrurile nóstre, fia catu de inocinte si pie, suntu suspectiunáte din partea stapaniloru dilei, nu va fi surprindietoriu, déca voiu amintí, ca cuvintele dlui N. Butariu casunara sange reu in cei ce nu precepura bine limb'a romanésca, cari nu intardiara a'lu denunciá in diuariile din Aradu, ca a acitiatu poporulu, si l'a inversiunatu in contra natiunei maghiare. Fói'a „Alföld“ atrase atentiunea autoritatii comitatense asupra celor denunciáte, de unde a urmatu, ca vice-comitele primu a esmisu la faci'a locului una comisiune pentru a face cercetare. Resultatul inca nu se scie, déca -mi va fi cunoscutu, lu voiu comunicá.

Dupa tóte aceste, memori'a lui Ioane Buteanu fia in eternu bine cuventata!

Dionisiu Pascutiú m/p.

De langa **Muresiu** 27 Sept. 1869.

Cestiunea cea mai importanta e in presente intre credintiosii gr. cat. asia dicundu preste totu conchiamarea catu mai grabnica a sinodului archidiecesanu, — cea ce ni s'a apromisu in cerculariulu Excelentiei Sale pre bunului nostru metropolitu Dr. Ioane Vancea din 20 Augustu 1869. Agendele acestui sinodu voru fi unu legionu, — atatu besericesci catu si scolarie, — voliescu cu acést'a ocaziune a vorbí ceya despre treburile nóstre scolarie, si anume despre unele, cate ar' trebú se dispuna sinodulu acést'a atatu de multu oftatu in caus'a invetiamentala preste totu si in deosebu in caus'a scóloloru nóstre popularie, cá temeliiulu cultivarei poporului? — voliu se fia scurtu, si numai in pucine cuvente voiu desfasiurá ideele in ast'a privintia:

Inainte de tóte se recere, cá se se introduce un'a uniformitate in tóte gimnasiile din provinci'a besericésca a Albei Iulie, — prin urmare atatu in gimnasiulu blasianu, catu si in cele din Beiusiu si Naseudu ar' trebú, ca atatu metod'a de propunere, catu si cartile necesarie de studia se fia uniforme, ér' pentru cá betii invetiacei se nu fia siliti a perde timpulu celu scumpu cu decopiarea studialoru, profesorii concernenti de specialitate se se restringa a -si dá manualele lorú la tipariu, respective se se ajutore la ajungerea scopului acestui prin midiulóce materiali. — Mi va obiectá aici cineva, cumca dupa ce sinodulu adunandu va fi numai diecesanu, — ce potere va avé asupra gimnasialoru naseudanu si beiusianu? — Asia e, potere demandatória nu va avé, — dar' déca se voru recercá ordinariatele concernente pentru conlucrare si ajutorire la efectuirea uniformitatii, — din oportunitatea necesitatii neamavere a acesteia abuna séma nu voru denegá cererei juste. Ar' fi de doritu inca, cá se se deoblege directiunile gimnasiale dise, cá in totu anulu se publice programele sale, precum se intempla acést'a mai la tóte gimnasiile straine, — ba si la gimnasiulu romanu din Brasiovu, care dupa anii existentiei sale, cá completu, e celu mai teneru in-

tra cele romane — si totusi si publica regulatu in totu anulu programulu seu; — din care publiculu are scire segura despre starea detaliata a institutului, numerulu copiiloru, starea museleoru, a bibliotecei si despre numele binefacatoriloru, cari in decursulu anului au donatu bani, carti seu alte obiecte institutului concernente. — Ma s'ar poté publicá totu-deodata si cate una disertatiune despre ore care ramu alu scientiei, — venindu publiculu asia pre usioru in posesiunea atatoru descrieri scientifice. — (Candu apoi exemplariile s'ar imparti si la parintii studentiloru, ér' nu numai intre institute, cum se face din datina pre la alte institute. Noi se tragemu totu la practi'a cea mai latita intru tóte. R.)

Cu privire la scóelele popularie si normale inca se recere inainte de tóte uniformitate in sistem'a propunerii si in determinarea cartiloru scolarie, — cea prima se póte ajunge numai asia, déca voru fi preparandie, providute cu cele necesarie dupa art. de lege 38—1868, catu si cu profesori pe deplinu calificati, cari prin delegatiunile loru se se intrunésca in timpu de vacatiune spre a se consultá cá barbati de specialitate despre modulu ajungerei scopului acestui santu (formandu reuniune formale de docenti! — R.); ér' cartile se se tiparésca in numerulu si de specialitate receruta dupa legea numita, ca asia se fia scutite scóelele nóstre de inriurinti'a elementelor straine. — Reu intielege cineva legea scolaria, care cugeta, cumca intentiunea ei a fostu alta, decatu numai inaintarea in studia (nu incetu cu midiulocu limbei maghiare numai? — R.), — ba cutezu a dice, cumca aceea a fostu chiaru de lipsa, spre a impintená la progresu, si spre a controlá pasii nostri in asta privintia, — ca-ce atatu su absolutismu, catu si dupa aceea au esitu una suma de ordinatiuni in interesulu scóelorú nóstre, — acele au avutu partea cea mai mare pucinu efectu, dar' dupa ce ne amenintia acum pericululu, cumca vomu perde dreptulu de administrare, — trebuie se ne adunamu tóte poterile, spre a ne salvá dreptulu acest'a ereditu dela parentii nostri, — cea ce vomu si poté ajunge, déca ne vomu interesá cu totii de cultivarea poporului. — In provinci'a Albei Iulie avemu in presente dóue tipografie, — cea din Blasiu si cea dela Gherla, — si déca a potutu Excelenti'a Sa metropolitulu, cá fostu episcopu Gherlanu, in restimpu de 3 ani, asia dicundu din nemic'a creá una tipografia diecesana, organizata dupa recerintiele timpului mai nou, — abuna séma va poté reorganizá cea din Blasiu, providuta cu unu fondu frumosielu, — unde se se tiparésca cartile scolarie pentru tóte scóelele provinciei gr. cat. si de unde catu mai curendu se va ceti prin diurnale unu avisu de carti, precum se publicase nu de multu in „Albin'a“ despre cartile scolarie esite in tipografi'a archidiecesana din Sibiu.

..... u.

UNGARIA. Pest'a 29 Septembrie. Presiedintele dietei Paulu Somsich incunoscintiaza pe deputati, cumca in 16 Octobru se voru reincepe siedintiele camerei de diosu. — Se vorbi si mai inainte si se repetiesce si acum, ca regimulu ungu-rescu are intentiunea a propune dietei unu proiectu de lege, care se marginésca pe viitoriu libertatea de vorbire in dieta, si care ar' avé cuprinsulu, cá maioritaea camerei se aiba dreptu a determina inchierea unei debateri, candu va vrea ea, fara a lua in privintia, déca se mai afla oratori seu nu. De cumva faim'a acésta se va face corpu, apoi parlamentarismulu Ungariei s'ar mutila si ciungi tocma in anim'a principiului, dupa care deputatii poporului trebuie se aiba nedisputabilulu dreptu de a vorbi si de a-si da parerile. Maioritaea póte face si acésta, ca e capace.

Diurnalulu oficiosu prin unu comunicatu respunde interpelatiunei facute prin diurnale: déca are cunoscintia guvernulu, ca in Satumare unu bietu fostu jobagiu fú osenditu la o pedépsa corporala de multe betie; organulu oficiosu respunde dicu, ca s'a facutu cercetare si e adeveru inse pedépsa aceea a urmatu dupa ordinea prescisa in lege, care sustiene pedéps'a trupésca pentru cei ce n'au dreptulu de alegatoriu. Deputatii nationali si steng'a extrema se opintiseru destulu in dieta pentru stergerea pedepsei corporali, maioritaea inse nu vrú a se lipsi de acestu midiulocu de civilisatiune.

AUSTRO-UNGARIA. Vien'a. In Cislaitani'a se ocupa dietele cu trebile loru interioére. In Bucovin'a rutenii inca facura propusetiune la dieta in caus'a dreptului de limb'a. — Nu se scie, ce va respunde regimulu din Vien'a la dreptulu de limba in ducerea protocóelorum dietali, dar' pana acum

vedemu, ca dietei din Laibach i se porunci, cá protocóele se se póte intr'amendoue limbele, adica si germanesce nu numai slovenesce. —

In 27 Septembrie sér'a se astepta tienerea consiliului min. in care se se pertracteze cestiunea cehiloru. —

Se astepta in Vien'a cá ospe principele regale alu Prusiei, pentru a carui receptiune se facu pregatiri la curtea imperatésca, care invitá pe principe, cá se descinda in resiedinti'a imperiale. Principele va calatori prin Constantinopole si Asi'a mica pana la Cairo, la deschiderea canalului de Suez. —

In Boemi'a dovedi parti'a nationala cehica un'a indoita energia la alegerele pentru dieta, in catu au reesitu cu mai multi deputati nationali, decatu mai inainte. Acesti deputati se adunara in 29 Septembrie in Prag'a intr'o siedintia, in care decisera, cá se tramita o deputatiune la maresialulu superioru alu tieriei, cu insarcinare de ai face cunoscutu, cumca nu voru intra nici acum in dieta, ci dechiara, ca si acum se tienu de motivele dechiaratiunei din anulu trecut, ei se tienu de ele. Diet'a Boemiei s'a deschisu prin maresialulu principele Auersperg, care salutá diet'a in limb'a germana si ceha si constata, ca diet'a are numerulu cerutu de deputati pentru a aduce concluse. Deputatii nationali seu dechiaranti n'au fostu de facia. C. Beust si presiedintele ministeriului din Vien'a c. Taaffe se afla in Prag'a spre a fi de facia la debateri. —

Orcatu de artificioasa fú politic'a suprematistiloru nemti, in fine totusi caditura in minoritate in cele mai multe cercuri de alegere, ma in Altstadt suburbea Pragei, unde Palacky tienu cuventare la monumentulu regelui loru nationalu Venceslau, cu 130 voturi. — Éca boemii punenduse umeru la umeru, alipindu anima de anima si pe tóte de santiani'a causei nationale, cu acésta ocaziune ér' au doveditu, ca opositiunea loru nu e una apucatura artificioasa a vreo cativa agitatori, ci e convictiunea si nevincibilea dorintia a intregii natiuni a reintra in drepturile neprescriptibile nationali si de autonomi'a patriei loru; si convictiunile unei natiuni solidarie manifestate cu atata resignatiune nu sepotu ignora indelungatu; indata ce antagoniloru nu le succede a mai face imparechiaru si scisiuni in corpu, ei, vointi'a ei devine respectata si de catra tirani.

Acum se latiesce scirea, ca declarantii nationali voru asterne si Mai. Sale una petitiune, cerendu, cá se se disolva senatulu imperialu si diet'a Boemiei si se li se restituia autonomi'a regatului loru. — Succesele voru dovedi, catu e de respectata solidaritatea, — care presara orce drumu de dorintie drepte cu flori de trandafiri, esite din spinosele loru ramuri. —

Congresulu pentru pace.

Siedinti'a din 18 Sept.,

Se continua debateria de eri. Ivinduse propunerii multe, id cuventulu Lemonier referintele comitetului centrale: „Considerandu, ca comitetulu centrale, din lips'a de timpu n'a potutu studiá seriós'a cestiune sociala, deci se se puna la ordinea dilei pentru congresulu venitoriu, pre candu o va studiá o comisiune emisa din sinulu comitetului centrale.“ (Se primesce.)

Edgar Quinet asterne congresulu salutarea dela reuniunea lucratoriloru din Milann.

Se alege comitetulu centrale: Stefani (italianu), Hanke (polécu), Jolissant (suitieranu), Petit Portolet (francesu), Goegg cu muierea sa (nemti), presiedinte Barni.

Pentru inchiderea solena a sesiunei, primesce cuventulu

Victoru Hugo: Cá presiedinte onorariu, amu cuventulu de pe urma; asiu dorí se vi lu facu placutu. Erá la 1849 in 24 Aug., aniversari'a nóptei lui Bartolomeiu, candu cela ce este presiedinte ligei nóstre aici in Lausana, provocá pe unu poetu catolicu si altulu protestantu cá se se imbracisizeze. Catolicismulu cu protestantismulu se imbracisiara. Numai cateva dile ne despartu de 22 Septembrie, e aniversari'a unui evenimentu mare: In 22 Sept. 1792 pronuncia despotismulu cuventulu seu de pe urma, éra republic'a francésca pronuncia cuvintele prime ce fuseru: libertate, egalitate, fratieta. In presér'a aniversariei acesteia ve dicu si eu: „Imbracisiati-ve! republicani si socialisti, unitive!“ — Inimicii nostri dicu: „Socialismulu se impaca cu imperati'a.“ Ast'a nu e adeveratu. Inimicii nostri dicu: „Republicanii nu vreu se scie nemica despre socialismu.“ Ast'a nu e adeveratu. Ce e socialismulu si ce republic'a? Socialismulu lu educa

pre omu la demnitatea de omu, republic'a lu educa la demnitatea de cetatienu. Se ne intielegemu. Amendoi ii respingemu pe cesari. Socialisti si republicani! se ne intrunimu in contra inimicului nostru comunu. In contra carui inimicu? In contra carui inimicu? In contra absurditaei, contra unei fapte rusinóse ce apésa lumea si i suge medu'a, contra unei fiere ce are mii de ghiare si nici unu capu, in contra pecatósei incarnatiuni a vechiei monarchie militare, carea ne prinde si de gura si de punga, carea are unu bugetu de milióne, ostasi si administratori, dar' n'are amici. Se cugetamu la acea di, in carea Europ'a va ajunge a se organizá libera cá si acésta mica Suitiera. Marire revolutiunei ce vine!“ (Aplause entusiastice. Membrii comitetului vinu a i stringe man'a lui Hugo, ca-rele -si stergea lacrimile).

Cronica esterna.

In afara incepu lucrurile a se cristalisa. Dupa una calatoria a persóneloru diplomatice: Beust prin Germani'a de sudu pana la Strasburg, argentoratulu strabuniloru, Lordulu Clarendon ér' prin Germani'a, Gortschakoff asemene, dupa cate si mai cate intelnite, Clarendon la unu meetingu anglu avú confidenciatu a dechiara, ca prospectele de pace suntu acum mai mari, cá alta data. Acésta dechiarare presupune una intielegere diplomatica, numai de n'ar fi indreptata cu taisiurile asupra libertatii popóreloru.

Politicii nu -si ascundu temerea, ca pertractarile si negociarile ultime diplomatice mai vertosu intre Rusi'a, Prusi'a si Austri'a voru avé de rezultat finale una straformare a sistemii in intrulu Austriei, candu apoi si gigantic'a suflare a reactiunei va elatina, va scutura sementi'a junei libertati in Austri'a. — Invoiri diplomatice nu se potu asedia fara invoiri premergatorie in principiu. Prusi'a mai multu feudala si aristocratica, cá si Rusi'a, nu se potu invoii cu amicii institutiuniloru liberali; si déca Austri'a cu intemeierea institutiuniloru cam populari e unu gozu in ochii acestoru puteri conservative: una apropiare a Austriei de Prusi'a si Rusi'a supune fara dór' si póte si reintornarea ei la principiale conservative. Altfeliu aliantia intre acestea trei puteri nu se póte restitui. Si totusi din intelnirile si insinuatunile de apropiare, cari luara inceputu, de candu reincepu a suflá ventulu institutiuniloru liberali in Franci'a, nemicu nu se crede mai multu, decatu restituire unei astfelu de aliantie. In contra cui? — In contra libertatii democratice si cu atati mai vertosu in contra celei republicane, ma in contra tuturor portatoriloru si luptatoriloru in soldulu acestei dieine. —

Intr'aceea in Franci'a se facu pregatiri pentru proiecte importante spre a se debate la més'a verde in camera, care se va intr'uni, déca nu in Octobru celu pucinu in decursulu lunii lui Novembre, cu tóte ca diurnalele facu presiune, cá se se convóce in 26 Octobru, — diu'a! care ne scóse si nóue in 1863 din cópselle asupra secliloru magna carta a indreptatirii politice nationale, de care nu ne putemu desparti sub nici o impregiurare, pana mai suflamu aur'a vietiei. Asta di ne e serbatori'a dulcei si marei nóstre Vinere de reminiscencia poftorinda, poftorita. —

Madridu 30 Septembrie. Se asecura, ca se va numi o comisiune de deputati, insarcinata de a pregati solutiunea cestiunei de candidatur'a la tron.

Washingtonu 28 Septembrie. Guvernulu Statelorú-Unite a declarat representantului spaniolu, ca n'a avutu nici odata intentiunea de a oferi mediatiunea sa in afacerile Cubane, si ca purtarea sa in acésta privintia ei a fostu miscata numai prin motivuri de umanitate. —

Varietati.

— (Camer'a de comerciu si industria din Bucuresci.) PUBLICATIUNE.

In temeiulu art. 37 din regulamentulu seu interioru, acésta camera publicandu in brosiura, dupa autorizati'a dlui ministru de agricultura, comerciu si lucrari publice sub Nr. 2405, lucrurile sale din

anulu espiratu, subsemnatulu in temeiula autoriza-
tionei data de acésta camera in siedinti' a del. 1-a
a curentei, face cunoscutu, ca ori cine din dnii
comercianti, industriali, publicisti séu ori care altu
particulariu, care s'ar interesă de desvoltarea unei
asemenea nóue institutiuni in Romani'a, potu avé
brosiur'a mai susu disa gratisu, cerendu-o s'au dela
cancelari'a camerei, hotelulu Vlasto, strat'a Carolu,
séu dela dd. membri ai camerei Paraschiva Atha-
nasiu piati'a St. Gheorghe si V. I. Socecu libra-
riulu calea Mogosióea.

Vice-presiedinte, C. D. Athanasiu.

Secretariulu C. R. Orgidanu.

13 Septembrie 1869. Nr. 32. „Ad. N.“

— (Vocabulariu romanu in Copen-
hag'a.) Dlu V. A. Urechia, cercetandu colectiu-
nile bibliotecei regale din Copenhag'a, din binevoiu-
ti'a d. Christianu Brun directoriului bibliotecei afla
intre manuscrise sub titulu „Vocabularium vala-
chicum“ unu vocabulariu romanescu vechiu, dupa
opiniunea dlui Urechia din secululu 18. Vocabu-
lariulu e cu litere latine si cu o ortografia, care
amintesce multu pe alui Vito-Pilutiu in „Katekismo
Krjsinuesko“ tiparitu la Rom'a cu o suta de ani
in urm'a vocabulariulu in 1677. E de insemnatu,
ca ortografi'a in elu e fara coditie si are si pe k;
e alfabetice ordinatu si la r are cuventulu „rak-
kie“ vinum adustum etc. —

— (Unu drapelu romanescu din 1683.)
Totu d. V. A. Urechia in Dresd'a in museulu isto-
ricu, unde se afla depuse mai multe trophaee de
arme, remase in manile lui Sobiesky dupa batai'a la
asiedi'a Vienei cu turci si romanii, in camer'a cu
totu felulu de arme turcesci, cá unu istoricu ce e,
au staruitu de a gasitu intr'unu cadru de lemnu
aninat una relicuia din unu „drapelu romanescu“.
Cu lacrimi in ochi sarutá d. Urechia acelu drapelu,
sub care cadiura pentru o cauza straina atati daco-
romani. Una pandia de 1 1/2 cotu lunga si totu
atata lata in dóue itie, cuprinde in partea mai bine
conservata cu litere cirile urmatóri'a inscriptiune in
dóue siruri: „Vitegia dirépta“ si „Se biruiésca“
si stele dupa sire in colorile rosi si al-
bastre. D. V. A. Urechia in „Adunarea Nationala“
produce asupra acestei inscriptiuni urmatórele oftari,
cari in anim'a adeveratiloru romani trebuie se afle
consimtiu:

„Vitegi'a dirépta se biruiésca!

Sublimu, cavalerescu strigatu de resbelu alu
strabuniloru nostri, chiaru candu vitegi'a nu le a-
ducea nici unu servitiu propriu, chiaru candu a-
nim'a loru crestina erá revoltata de a luptá sub si-
rurile semilunei pagane! „Vitegi'a dirépta se bi-
ruiésca!“ Ah! Cate lectiuni si pentru noi mo-
dernii, in acésta „vitegia dirépta“, numai di-
répta“ ce invocau bunii nostri, candu aveau a se
mesurá cu neamici tieriei! — De ce acestu cualifi-
catoriu „dirépta“ nu potemu alu dá noi si luptei
moderne dintre partitele nóstre, luptei nefericite
dintre noi! Strabunii erau direpti pana si in lupt'a
cu neamicii tieriei; noi nu scimu se fimu direpti
macaru in luptele dintre noi! . . .

V. A. Urechia.“

— (Statisticu.) Beseric'a ev. augsb. in
Transilvani'a numera in 1868 206.916 suflete cu
994 mai multi decatu in 1867, si adica nascuti:
7160, intre cari 491 nelegiuiti. Parechi cunu-
nate 2294, din cari 156 amestecate. Au muritu
5921. Invetiatura de confirmandi au cercetatu
4133 juni si se confirmara 3642. Comunicandi erá
103.275. Pruncii de scóla tierani au fostu la nu-
merulu de 27.819 (afara de cetati). Au cercetatu
inse scól'a 30.866, prin urmare abia voru fi cativa
cari nu cercetara scól'a dintre sasi. Se numerara
inse aici si pruncii neevangelici, cari cercetara scó-
lele loru. Invetiatori noi se asiediaru 92; 316
scóle popularie, avea una preste 40, si numai 10
mai pucintei de 10 scolari. Se despartira inse 121
parechi de casatoriti si traia 393 in procesu.

Acéstea cifre catu privesce la cercetarea scólei
dau unu resultatu demnu de totu respectulu si
neamu bucura, candu amu puté ceti si la confesiu-
nile nóstre asemeni rezultate de frecuentarea scóle-
loru; precum din contra nu credemu se avemu a-
tatea casuri de despartire si de procesuanti casato-
riti. Unu contrastu curiosu e inse intre frecuentarea
scóleloru si intre procesele divortiali si nascutii ne-
legiuiti. —

— Unu meteuru extraordinariu“ s'a veduitu
in 7 ale l. curente, sér'a la optu óre, in form'a
unei stele cu códa, cu acea diferentia, ca códa nu
avea form'a maturei, ci se fñiá intr'unu anghiu as-
cutitu. Si-a luat calea cu o celeritate fórté mare
dela média-nópte-apsu catra média-di-resaritu. Avea
colóre verde deschisa. Lungimea códei putea se fia
in lini'a directa cam de unu stanjinu si diumetate;
timpulu in care-si facú calea, a fostu cam dóue
secunde, candu apoi de odata se opri, cá si cum
s'ar fi impededatu in vr'unu corpu neveduitu — si,
imprastiandu schintei cu o multime de colori, a dis-
parutu. —

— In plas'a Vrancea, judeciulu Putn'a, din
caus'a deseloru ploi, clim'a s'a recitu atatu de multu,
in catu cerealele au incetatu din cursulu cócerei
loru. In 23 Augustu muntii Vrancei erau acope-
riti de zapada. —

— Eca unu faptu, care s'a intemplat in
Brail'a: In diu'a de 11 curentu, pe la ór'a 1 dupa
amédi, cu ocazi'a sosirei in portulu acelui orasiu a
vaporului austriacu „Arpad“ unu individuu anume
Ilie Morariu, fiindu imbarcatu pe acelu vaporu, in
dreptulu punctulu numitu „Ghonceu“ -si a facutu
cruce de trei ori, si uitanduse in stang'a si in
drépt'a, s'a aruncatu in Dunare cu capulu in diosu
si s'a inecat. Dupa cautarea ce i s'a facutu de
catra marinarii vaporului, nu s'a mai pututu gasi,
remaindu in vaporu unu vestimentu si unu bastonu.

Literariu. A esitu de suptu tipariu:
„PRINCIPII DE FILOSOFIE“, prelucrate de I.
Genadiu Enacénu. Pentru usulu scóleloru se-
cundarii din Romani'a si apropiate la program'a in
vigóre. Partea III si IV.

Suntu depuse spre vendiare la tóti librarii ro-
mani din Bucuresci si la semnatulu pre con-
tra-pagina operele urmatórie:

I. Psihologi'a si Logici'a (partea I si II a
principiiloru de filosofie) cu pretiu de 3 lei noui.
II. Morali'a si Teodicea (partea III si IV a
principiiloru de filosofie) cu pretiu de 3 lei noui.
In curendu si succesivu voru aparé de suptu
presa:

I. Istori'a filosofiei, duga Alb. Suegler (partea
I, istori'a filosofiei antice si a evului mediu, pana
la Descart) cu pretiu de 4 lei noui.

II. Istori'a filosofiei, dupre acelasi autoriu
(partea II, istori'a filosofiei moderne, dela Descart
pana in ultimele momente ale desvoltarei filosofiei)
cu pretiu de 4 lei noui.

III. Cursu de pedagogia si metodologia, cu
desvoltarea in tóte directiunile pedagogice a prin-
cipiiloru de educatiune a lui Frebel si de instruc-
tiune a lui Pestaloti, cu pretiu de 6 lei noui.

NB. Pentru operatele de scri'a a dóu'a sem-
natulu pe contra-pagina primesce cu recunoscintia
abonamente dela romanii cei buni, adresanduse la
seminariulu de Bucuresci si remanendu, cá costulu
respectivu se se respunda la primirea fiacarui o-
peratu. —

— S'a pusu sub presa in tipografi'a nationala
T. Macinca si I. Samitca din Craiov'a, si va esi pe
la 15 Septembrie, manualulu scolasticu: Elemente
de istori'a naturale pentru scólele secundare infe-
rióre de ambe sexe. (adica scólele gimnasiali, semi-
nariali si centrali de fete), opu elaboratu de d. S.
Michalescu, profesorulu de sciintiele naturali la li-
ceulu din Craiov'a, — cuprindendu: Zoologi'a,
cu o scurta anatomia si fisiologia a omului si a
animaleloru superióre. — Botanic'a si mine-
ralogi'a cu geologi'a; acésta din urma va cu-
prinde tesele pentru examenulu generale (bacalau-
reatu). — Se va tramite spre vendiare la tóte li-
brariele din Romani'a libera, si preste Carpati, unde
existu scóle secundare. — „Rom.“

— La librari'a Socecu et Comp. in Bucuresci,
strat'a Mogosióea Nr. 7, a aparutu acum: CURSU
DE ALGEBR'A ELEMENTARIA de Ilie Ange-
lescu profesore de matematica. Carte autorizata
de onor. ministeriu alu instructiunei publice pentru
usulu claselor inferioru din licee. — Pretiu unui
exemplariu 1 leu si 25 bani. —

Publicamu urmatóri'a: Invitarea la prenu-
meratiune la diurnalulu politicu septemariu

„DER OSTEN“,

care ese in Vien'a de 2 ani.

Cu 1 Octobré a. c. incepe „DER OSTEN“
unu patrariu nou. Prin energi'a sa intrevenire
pentru tóte interesele adeveratu austriace si pentru

egal'a indreptatire a tuturoru popóreloru si-a casti-
gatu pana acum unu cercu mare de cetitori.

„DER OSTEN“ aduce afara de acéstea in-
sciintiarile cele mai interesante politice si diploma-
tice, cari se respandescu din colónele sale prin tóte
diurnalele, si cu deosebire impartasirile cele mai
bune si mai acurate din Orientu.

„DER OSTEN“ se lupta cu resolutiune pen-
tru impacuirea si intielegerea cu boe-
mii si polonii si pentru drepturile na-
tionale ale popóreloru nemaghiare din
Ungari'a.

„DER OSTEN“ aduce articuli politici si foi-
letóne, corespondentie originale din tóte locurile
principale din intru si din afara, tóte insciintiarile
interne si externe, comunicari industriale, repórtele
bursei, notițiile cursulu, insciintiarile de literatura
si arta, de teatru si esportu asia, incatu acela, care
se va abona la „OSTEN“, va fi totu asia séu mai
bine insciintiatu, cá si candu ar' fi abonatu la mai
multe foi de di.

Abonatii lui „OSTEN“ primescu afara de a-
césa in fiacare septemana unu adausu septemariu
literaricu, intitulatu:

„Das Wiener Sonntagsblatt“,

care aduce novele, istorióre, poeme, insciintiarile de
teatru, de arta si litere, gacituri si charade
dimpreuna cu premii pretiósé pentru o deslegare
perfecta.

Pe langa tóte acéstea costa „DER OSTEN“
dimpreuna cu „Wiener Sonntagsblatt“ si
dimpreuna cu espedarea

numai 1 fl. 50 cr. pe unu patrariu de anu.

Concursu.

Amesuratu conclusulu adunarei generale a Asocia-
tionei trans. pentru literatur'a romana si cultur'a popu-
lului romanu din estu anu, si decisiunei comitetului sub-
ecrisu din siedinti'a de astadi, se deschide prin acésti'a
concursu la urmatóriele stipendie respective ajutórie:

1. Unu stipendiu de 300 fl. v. a. pentru unu tech-
nicu (usuatu pana acum de Dionisiu Radesiu, carele pana
acum n'au satisfacutu conditiunei de a se legitimá la
comitetu despre progresulu in studii pentru anulu scol.
1868/9).
 2. Unu stipendiu vacantu de 50 fl. v. a. pentru unu
studentu din scól'a reale.
 3. Unu ajutoriu de 50 fl. v. a. pentru unu sodalu,
carele au ajunsu a se face maiestru, si
 4. Dóue ajutórie de cate 25 fl. v. a. pentru doi in-
vetiacei de meseria, cari au ajunsu a se face sodali.
- Terminulu concursulu ce este a se adresá catra
comitetu, se defige pre 25 Octobré a. c. st. n.

Concurentii la stipendiulu 1 si 2 au de a produce:

- a) Testimoniu de botezu.
- b) Testimoniu scolasticu de pre an. 1869/9, si
- c) Testimoniu de seracia.

Concurentii la ajutoriulu sub 3 se se legitimeze,
pre langa atestatu de botezu, cu atestatu demnu de cre-
dintia despre invetiarea respectivei meserii asia, cá se o
parte de sine precum si despre concesionea la aceea.

Éra dela concurentii la ajutóriele sub 4 pre langa
atestatu de botezu, se cere adeverintia dela maiestruulu
respectivu despre desteritatea in meseria cu carea s'au
ocupatu, si despre harnici'a de a se face sodalu.

Totu deodata se aduce la cunoscentia celorulalti
ai Asociatiunei nóstre, si adica:

Ioane Marcusi, Petru Prodanu, Stefanu Chirila, Ni-
colau Calefariu si Lazaru Bosioroganu, cari au docu-
mentatu deja progresulu anului scol. trecut in studii,
dupa care au meritatu a fi sustienuti in usuarea stipen-
dielor si pre anulu acésti'a scol. 1869/70, cá pana in
25 Oct. a. c. se documenteze la comitetu imatricularea
loru la respectivele institute, pentru ca la din contra sti-
pendiele se voru privi cá devenite vacante.

Sibiu in 6/18 Sept. 1869.

2-3 Comitetulu Asociatiunei trans. pentru literatur'a
romana si cultur'a poporului romanu.

CURSURILE

la bursa in 5 Oct. 1869 sta asia:

Galbini imperatesci	—	5 fl. 83	cr. v. a.
Augsburg	—	120 „ 15	„ „
London	—	122 „ 90	„ „
Impromutulu nationalu	—	59 „ 90	„ „
Obligatiile metalice vechi de 50%	—	68 „ 90	„ „
Actiile bancului	—	716 „ —	„ „
„ creditului	—	257 „ —	„ „